

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pólí. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrť leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrť leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 8. junija 1881.

O b s e g: Našim slovenskim živinorejcem, ki želijo temeljito podučeni biti v napravi surovega masla (putra). — Evropa in pa Amerika v kmetijskem oziru. — Propad malega kmetijstva in kako mu na pomoč priti. (Konec.) — Gospodarske novice. — Občni zbor Matice slovenske 27. aprila 1881. v Ljubljani. (Dalje) — Nove slovenske pisanke in risanke. — Brata solunska in Slovenci. (Konec.) — Grad „Ezzenbach“, kje je stal, na Kranjskem ali pa na Tirolskem? in še marsikaj družega. — O vplivanji muzike na človeka. (Konec.) — Mnogovrstne novice. — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Našim slovenskim živinorejcem,

ki želijo temeljito podučeni biti v napravljani surovega masla (putra).

Mlekarstvo, to je, gospodarstvo vzlasti s kravjim mlekom si povsod čedalje bolj išče dobrih potov do večjega dobička. V ta namen se snujejo zadržuge, to je, živinorejci se združijo, da tu in tam napravljajo sirarije, drugod pa maslarije, kajti samo mleko se le tam lahko prodaja, kjer so živinorejci blizo velicnih mest.

Na Kranjskem in Goriškem se je zadnja leta s pomočjo državno in podukom Hitzovim osnovalo mnogo sirarij, ki z dobrim vspehom izdelujejo sir. Al, kakor nam je gosp. župnik Mesar, iskreni oče sirarskih gorenjskih zadrug, večkrat potožil, za dobro in z dobičkom sklenjeno izdelovanje surovega masla ali putra se je na Gorenjskem in Tominskem premalo storilo.

Gosp. dr. Poklukar nam zdaj pot, kako bi mogli živinorejci naši temeljitega poduka dobiti o izdelovanji dobrega surovega masla, kaže s pismom, ki ga je družbi kmetijski 25. dne u. m. pisal z Dunaja. Tuse je g. dr. Poklukar prijateljsko seznanil z državnim poslancem iz gornjega Avstrijskega, grofom Dürkheimom, ki je s svojim govorom v zbornici poslancev 28. aprila t. l. kazal, kako gorke mu bije srce za blagor kmetijstva.

V navedenem pismu piše gosp. dr. Poklukar, da mlekarstvo, ki ga ima grof Dürkheim v Hagenbergu v gornjem Avstrijskem, ima velikansko, po vsem svetu znano trgovino s surovim maslom in da je vodstvo tega podjetja, ki je v vseh svetovnih razstavah odlikovano bilo, v jako spretnih in zaupnih rokah. Dr. Poklukar se je v prid domačemu mlekarstvu obrnil do oskrbnika grofove grajščine v Hagenbergu, in ta mu je po naročilu grofa Dürkheima 18. dne t. m. preprijazno odgovoril, da radosten hoče vsacemu naših živinorejcev na pomoč biti s podukom v besedi in dejanji, kako se najbolje surovo maslo izdeluje, kako mu pot dobre kupčije odpre itd. Vsakdo pa naj mu pošlje 5 kilo surovega masla, da ga v Hagenbergu preiščejo, in dobroto ali napake potem lastniku razodenejo. S

kratka rečeno: kdor potrebuje poduka za izdelovanje dobrega blaga in za pot dobre kupčije ž njim, naj se zaupljivo obrne do gosp. oskrbnika grajščine Hagenberške v gornjem Avstrij. kem, ki bo rad postregel vsacemu. Adresa pa naj se naredí tako-le: „An die gehrte Graf Dürkheim'sche Gutsverwaltung in Hagenberg in Oberösterreich“.

Propad malega kmetijstva
in kako mu na pomoč priti.

Po spisu Jos. Pečnaka, posestnika v Villa-Triestini.

(Konec.)

Če je država uže denarja na pósito vzela in dolg naložila na rame davkoplačevalcev — zastavivši državne dohodke, zakaj ne bi dala narediti tudi zastavnih bankovcev na grunte (hipoteke) iz tega namena, da bi jih dajala kot posojila na zemljišča malim kmetovalcem? Za kakih 1500 do 2000 milijonov gold. takih zastavnih bankovcev bi zadostovalo, da se tej bedi v okom pride. Take gruntne zastavne bankovce bi moral jemati vsak za pravi denar, kakor sedanje bankovce ali srebro, zlato in krajcarje. Vendar bi moralo biti tako, da te vrste zastavne bankovce izdaja vlada in le takrat, če prosi posojila kdo na zemljišče proti popolni varnosti po zemljiščni knjigi.

Obresti bi ne smele biti više ko po 2 od sto (kar je v pravi razmeri z dohodki od pridelkov), kajti država bi s tem ne prevzela nobenega poroštva, nobenega bremena, ker taki državni zastavni bankovci na hipoteke bi veljali za navadno, na zemljišče vknjiženo dolžno pismo in ljudje bi jih prav radi jemali za papirni denar. Zemljišče državljana ali deželana bi bilo tu za zalogo, poroštvo varnosti; bilo bi pač zastavljeno, a za male obresti. To bi bila prava pomoč, katero bi kmetovalec lahko dobil s pripomočjo vladino, država in njeni davkoplačevalci pa bi se zelo okrepili.

Takemu poštenemu pomnoženju državnih dohodkov bi se najbrž nihče ne upiral, ker bi jih plačeval le tisti posestnik, ki bi vzel na svoje zemljišče posojilo. Zastavni bankovci te vrste bi se morali cenó narediti, nadzorstvo bi moralo biti čisto priprosto, tudi bi moralo